

Scénář k rozhlasové reportáži – Jiří Zelenda

1. vstup:

Pan Jiří Zelenda se narodil 17. září 1952 v Poličce a celý svůj život se nebál projevit svůj názor.

“Je dobré se ozvat a nenechat se, ten kdo se nechá, tak se stává stádní typ, stádní typ je, že posloucháš a prostě jdeš. A to jsem tedy většinou nebyl. “

2. vstup:

Jeho tatínek byl drobným živnostníkem, strávil 6 měsíců v komunistickém vězení, starší sestra emigrovala v roce 1969 do Spojených států. Po ukončení studia a vojenské služby začal pracovat pro elektromontáže Praha, kde mu v 80. letech nabídli možnost odjet do zahraničí a pracovat pro německou firmu Siemens na stavbě rafinerie ropy v Iráku. K vycestování potřeboval kladný posudek z místa bydliště. Ten sice nedostal, ale měl štěstí na svého vedoucího.

“Nevhodné, aby vycestovali - otec reakcionář a další věci neustále dokola. Rodina se nezapojila do socialistického budování, a tak podobně. Pan Vacek byl slušný, i když byl komunist, tak i mezi nimi se našli slušní lidé, on ten dopis takhle vzal, před námi ho roztrhal a hodil ho do koše “

3. vstup:

V roce 1980 tedy odletěl do Iráku, kde ale začala válka s Íránem a stal se přímým svědkem tohoto konfliktu.

„Proletěly údolím, za námi byly hory, a tím údolím tím korytem prolétly nízko asi ve 30 metrech ty bombardéry a přiletěly nad náš tábor a nad naši továrnu, viděli jsme do obličejů i těch letců a ti letci začali pouštět rakety na tu rafinerii, která byla od nás asi 300-400 metrů. Začalo to bouchat a začali střílet

z kulometů po poušti okolo nás, tak jsme hned utíkali a schovali jsme se. Neumím přesně popsat, jaký pocit jsem měl, ale bylo to dost zvláštní, když slyšíte, jak lítají.“

4. Vstup:

V Iráku pan Zelenda prožil spoustu veselých a zajímavých situací. Procestoval kus země. Válečný konflikt byl ale nadále součástí jeho života. Jednou se musel dokonce před bombardováním schovat.

„Já v té chvíli, jak jsem ležel, tak jsem otevřel gauč. My jsme měli takové gauče, které se otevřely a dovnitř se dávaly různé věci. Tak jsem ho otevřel a vlezl jsem tam a zase jsem ho za sebou zavřel. Říkal jsem si, že mě to bude trošku chránit, ale pak jsem si uvědomil, že když ten dům na nás spadne, tak já se v tom gauči udusím, tak jsem ještě vylezl, vytáhl jsem si knížky a dal jsem je mezi to zavírání, to aby vznikl vzduchový prostor, abych mohl dýchat.

5. vstup:

V roce 1985 využil další příležitosti a odjel pracovat do Libye, kde fungoval jako kuchař a zásobovač jídla.

“V Libyi byl nedostatek másla a my jsme jeli pro to máslo 400 km do pouště. Tam nám to naložili, a my jsme s tím odjeli zpátky. Kdyby nás někteří z těch vojáků zatkl, protože

to byl vojenský stát, tak z toho by byl problém. Kde jste vzali 300 kilo másla. A možná bych seděl v té Libyi do dneška. Měl jsem rád i tyhle dobrodružné situace.”

Všechny tyto zkušenosti měly vliv na jeho budoucí soukromé podnikání restaurátéra v Poličce.

6. vstup:

Na závěr nám pan Zelenda dal radu do života.

Tohle si pamatujte: ptejte se rodičů, ptejte se rodičů na své rodiče, a odkud pocházeli a jak to bylo a na všechno. To je hodně důležité.